

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yehezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

המ לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

לְנַחֲלָה אֲנִי נַחֲלַתְם וְאַחֲזָה לְאֶ-
 תַּתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל אֲנִי אֲחֻזְתָּם:
 (כט) הַמְּנַהֵה וְהַחֲטָאת וְהָאֵשׁ
 הַמָּה יֹאכְלוּם וְכָל-חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל
 לָהֶם יִהְיֶה: (ל) וְרֵאשִׁית כָּרִ-
 בְּכוּרֵי כָל וְכָל-תְּרוּמַת כָּל מִכְלַ
 תְּרוּמֹתֵיכֶם לַכֹּהֲנִים יִהְיֶה
 וְרֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַכֹּהֵן
 לְהֵנִיחַ בְּרֻכָּה אֶל-בֵּיתָהּ: (לא) כָּרִ-
 נְבִלָה וְטֵרֶפֶה מִן-הַיְעוֹף וּמִן-
 הַבְּהֵמָה לֹא יֹאכְלוּ הַכֹּהֲנִים:
 מֵה (א) וּבַהֲפִילְכֶם אֶת-הָאָרֶץ
 בְּנַחֲלָה תְּרִימוּ תְּרוּמָה

חרגום אשכנוי קלג
 טהייל דאז איהנען צוקאממט,
 בין איד; אונטער ישראל
 זאלל איהנען קיין אייגענטהום
 גענעבען ווערדע, איד בין איהר
 אייגענטהום. (כט) דאז מעה
 זינד - אונד שולדאפפער, זאל
 לען זיא פערצעהרען, זאללעס
 באנגוט אין ישראל געהערט
 איהנען. (ל) דאז ערשטע פאן
 זאללעס פריהצייטיגען אונד
 דיא העכע זאללער אייערער
 העכען געהערט דען פריע
 סטערן, אויך דאז ערשטע
 אייערעס טייגעס זאללט איהר
 דעם פריעסטער געבען, אום
 זעגען איכער אייערע הייזער
 צו ברינגען. (לא) געפאללע
 נעם. אָרער צערריסענעס,
 זייא עס פאן געפליגעל אָרער
 פֿאן פֿיעה דירפֿען דיא פריע
 סטער ניכט געניעסען.

לִיהוֹהָ וּקְדָשׁ מִן-הָאָרֶץ אֶרֶץ
 חַמְשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֶרֶץ וְרַחֲב
 עֶשְׂרֵה אֶלֶף קֶדֶשׁ הוּא בְּכָל-

מה (א) ווען איהר דאז לאנד
 נאך בעזיטצונגען פֿער-
 לאַזעט, זאללט איהר דעם
 עוויגען פֿאן דעם לאַנדע א נע
 הייליגע העכע אַבזאַנדערן,
 דערען לענגע זאלל בעטראגען פֿינף אונד צוואַנציג טויזענד (פֿונף)
 דיא ברייטע צעהן טויזענד, דיעזע איזט הייליג נאך איהרער גאַנצען אויסדעהנונג רוד
 א׳מ׳

ר ש י

להס. הנהונה נחלה: (כט) חרם. לשון קדש וכן כל ל' חרמה שהוא על הקדש: (ל) להניח.
 חפשי"ר בלע"ז כמו (שמות ח') וינח בכל גבול מלרים: (לא) כל נבלה וטרפה וגו'. לפי שהותרה
 להם מליקת חטאת העוף שהיא נבלה וטרפה הוכרח להזהירם על שאר נבלות וטרפות כך פי' רבותינו:
 מה (א) ובחפילכם את הארץ נחלה. שעתידים לחלוק את ארץ ישראל ל"ב רצועות לא
 כחלוקה הראשונה שהימה לרב כפי מניינו ולמעט כפי פקידיו והיו ב' שנים לו
 ג' ברצועה אחת עכשיו החלקים שנים כשורות הכרם מפאת ים עד פאת קדים כמו שמפורש
 בסוף

ב א ו ר

מה (א) אֶרֶץ, לא נאמר מה היא המדה, זאולי ענין המדה כך, אחרי אשר חרט חבנית
 ב"המק, אמר, כי עוד ימדדו חמט ועשירים וגו' סביב למקדש אשר יהי מיעדות
 לה יינים

גְּבוּלָהּ סְבִיב: (ג) יִהְיֶה מְזֵה אֶל-
 הַקֹּדֶשׁ חֲמִשׁ מְאוֹת בַּחֲמִשׁ מְאוֹת
 מֵרַבֵּעַ סְבִיב וַחֲמִשִּׁים אַמָּה
 מִגִּרְשׁ לְזוֹ סְבִיב: (ג) וּמִן-הַמִּדָּה
 הַזֹּאת הַמְּזוּר אֶרֶץ חֲמִשׁ וְעֶשְׂרִים
 אֶלֶף וָרֶחֶב עֶשְׂרֵת אֶלְפִים וְבוֹר-
 יִהְיֶה הַמִּקְדָּשׁ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים:
 (ד) קֹדֶשׁ מִן-הָאָרֶץ הוּא לְכַהֲנִים
 מִשְׁרָתִי הַמִּקְדָּשׁ יִהְיֶה הַקְּרָבִים
 לְשָׂרְתָת אֶת-יְהוּרָה וְהִיא לָהֶם
 מְקוֹם לְבָתִּים וּמִקְדָּשׁ לְמִקְדָּשׁ:
 (ה) וַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אֶרֶץ

אומהער. (ג) דאָפֿאַן זינד (בע) טטימסט פֿיר דאָז הייליגטהום פֿינף הונדערט (עלשן) נאָך דיע זער ריכטונג אונד פֿינף הונד דערט נאָך יענער ריכטונג אין דער פֿאַרם איינעם פֿיערעק קעס רינגס הערום; און זאָל לען נאָך פֿינפֿציג עללען אלס איהר פֿאַרפלאַטץ זיין רונד אומהער. (ג) אינגעהאַלב דיעזעס רוימעס, דען דוא פֿינף אונד צוואַנציג טויזענד לענגענע מאַסע, אונד צעהן טויזענד דער ברויטע נאָך, אַבנעמעס סען האַסט, זאָלל זיין דאָז הייליגטהום נעמליך דאָז אללער הייליגסטע. (ד) דער (זיכריגע) הייליגע באַדען דעם לאַנדעם געהאָרט דען פֿריעסטערן, דען דיענערן דעם הייליג-

וועשרח חמשה קרי טהומס, יענען, דיא הינצו טרעטען, אום דען דיענסט פֿאַר דעם עוויגען צו פֿערריכט טען, דאַמיט ויארוים האַבען פֿיר הייזער אונד פֿירס הייליגטהום. (ה) פֿינף אונד צוואַנציג

ר ש י

צסוף הספר: תרומה לה'. לננות ב"המ הזה נו: (ב) יהיה מזה. מן החרומה הזו יהיה לנווך הקדש להר הבית ת"ק קנים והמוחר לנתיים לכהנים כמו שמפורש בסוף הספר: (ג) ומן המדה הזאת. בקנה המדה שנמדד בו ריבוע הר הבית ה' מאות על ה' מאות כמ"ש בענין של מעלה (מ"ב) ל' רוחות מדדו חומה לו סביב ת"ק קנים וגו': תמוד אויך חמשה ועשרים אלף. קנים רוחני' אלפים קנים ולפי שלא פירש בספוק מה הן כ"ה אלף אס קנים אס חמות הונוך לומר שכ"ה מדות בקנה המדה שנמדדו בה ת"ק על ת"ק של הר הבית נמדדו אלפים הללו לתרומה: (ד) קדש מן הארץ. סרס את המקרא מותר הקדש אשר מן הארץ הוא יהיה לכהנים ומשרתי המקדש הקרבים וגו' קדש מן הארץ היא התרומה הזאת: לכהנים משרתי המקדש יהיה. העודף על ת"ק של הר הבית י"ב אלף ור"ן למזרח ונגדן למערב והמקדש באמצע ד' אלפים ותש"ג לכפון ונגדן לדרום: והיה להם מקום לנתיים. להעודף הזה שסביב המקדש: ומקדש למקדש, ות"ק על ת"ק האמצעיים יהיו מקודשים לנווך המקדש אישיינעגיגוי"א אלאיינטואייר"א בלע"ז: (ה) וחמשה ועשרים אלף. קנים אורך י' אלפים רחב תרימו רכועה

ב א ו ר

לכהנינים אשר שם ישנו הכהנים והלויים אשר להם משמרת הבית. (ב) יהיה מזה, אמר כי מהנברה הזאת יחשבו עוד ת"ק וגו' אל המקדש, אשר גם עליהן תחיל קדושת הבית וחמשים אמה יהיו עוד מסביב נוספות על החמש מאות להבדיל בין קדש לשול. (ג) ומן המדה הזאת, מוסב על כנרת הארץ אשר ימדדו סביב למקדש, כלומר בתוך כנרת הארץ אשר תמוד ארך וגו' יהיה המקדש וגו', וקרא המקדש קדש קדשים, והבדילו מבתי הכהנים אשר היו ג"כ קדושים. (ד) ומקדש למקדש, כלומר גם הנתיים האלה למקדש יחשבו כי נשבילו נכנו. (ה) וחמשה, אלל

ועשרת אלפים רחב יהיה ללוים
משרתי הבית להם לאחזה
עשרים לשכת: (ו) ואחזת העיר
תתנו חמשת אלפים רחב וארך
חמשה ועשרים אסף לעמת
תרומת הקדש לכל בית ישראל
יהיה: (ז) ולנשיא מזה ומזה
לתרומת הקדש ולאחזת העיר
אל פני תרומת הקדש ואל
פני אחזת העיר מפאתים ימה
ומפאת קדמה קדימה וארך
לעמות אחד החלקים מגבול

והיה קרי

ים

תרגום אשכנזי קלד

ציג טווענדר לענגענמאאס
אונד צעהנטווענדר דער ברייט
טע נאך זאללען דען לויס, דען
טעמפעלרענערן צום אייגענע
טהומע געהארען, ווא זיא
צוואנציג זעללען האבען זאל
לען. (ו) דער שטארט זאללט
איהר אלס אייגענטהום געבען
פינף טווענדר ברייטע אונד
פינף אונד צוואנציג טווענדר
לענגענמאאס, לענגס דער
געהייליגטען העבע (דעם בך)
דעס זאללעס זיין, אונד דעם
גאנצען הויזע ישראל געהאט
רען. (ז) דער פירשט ערהעלט
(זיינטן טהיין) אויף דיעזער אונד
אויף יענער זייטע דער היילי
גען העבע (דעם בך דעס), אונד
דעם שטארט אייגענטהומעס
לענגס דער הייליגען העבע,
אונד דעם שטארט אייגענטהו

מעס צור אבענרויטע גענען דיא וועסטווייטע היין, אונד צור בארגענווייטע גענען דיא אסטע
זייטע היין, דערען לענגע זיך ערשטרעקט לענגס איינעם אנהייילס (דער טטעמאט) פאן
דער

ר ש י

אחרת אבל זו בדומה של זו ללורך הלויים כך מחירם בסוף הספר שהיא נדרום. מלאתי כ'
לשכות יהיה ללוים היקף המקדש לשמור הבית ולנוי ומותר הרצועות יעשו לכרביהם חוס':
(ו) ואחזת העיר. היקף העיר אחזת מושב חול שלא לננות בה ישראל בתים: תתנו חמשת
אלפים רחב. בדומה של שנייה ואורך כמדת ב' הרצועות נמלאת כל התרומה מרובעת ב"ה
על כ"ה אלפים: לעומת תרומת הקדש. כלומר כמדת אורך רצועות תרומת הקדש: לכל בית
ישראל יהיה. אותה רצועה שלישית תהי מושב לזרים: (ז) ולנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש
ולאחזת העיר. בסוף הפרשה הוא חולק את א"י ממזרח למערב ל"ג רצועות י"ג למנין
השנעים וכל אחת כ"ה אסף קנים רחב וארכן באורך כל א"י ורצועה אחת לתרומה
ארכה מן הגבול מזרח ועד גבול מערב ורחבה כ"ה אלפים קנים כאשר כל חלק וחלק מאותה
רצועה הוא תורם באמצעיתה של רצועות הללו האמורות למעלה שהם כ"ה אלפים על כ"ה
אלפים והעודף עליהם למזרח עד סוף גבול הארץ וכן למערב יהיה לנשיא מזה ומזה למזרח
ולמערב: אל פני תרומת הקדש ואל פני אחזת העיר. כנגד כל רחב ג' הרצועות המובדלות
לתרומת הקדש של רצועות הכהנים והלויים ואחזת העיר: מפאת ים ימה. מסערב תרומת
הקדש והעיר עד מערב הגבול: ומפאת קדמה קדימה. וממזרח התרומה למזר מזרח לעומת

ב א ו ר

אלל נמלת הקדש יהיה אחזת הלויים ג"כ ממדה זאת, וכמו שמכורש בסוף הספר. עשרים
לשכות, כפי הנראה אמר כי יבנו על הכנרת הזאת עשרים לשכות. (ו) העיר, אשר שם יבנו
ג"המק. (ז) ולנשיא, אחזת הנשיא תהיה לעמת תרומת הקדש וגו' כאשר אמר בפרשה מ"ב.
לארץ

דער וועסטל כען געגען דיא
עסטליכע גרענצע. (ח) דיעם
זיין אייגענטהום פאם
לאנדע אין ישראל, דאמיט
מיינע פירשטען מיין פאלק
ניכט מעהר בעדריקקען; דאז
(זיכטיגע) לאנד אבער געהארט
דעם הויזע ישראל נאך זיינען
שטעממען. (ט) זא שפריכט
דער הערר, דער עוויגע:
לאסט עם גענוג זיין, איהר
פירשטען ישראל'ס! שאפעט
אכ געוואלטטהעטיגקייט אונד
רייבערייא, איכעט גערעכע-
טיגקייט אונד טונענד, העכעט
אויף אייערע ערפרעססונגען
פאן מיינעם פאלקע, שפריכט
דער הערר, דער עוויגע.
(י) ריכטיגע וואגע, ריכטיגעס
איפה (זיין געוויסעס מחס)
אונד ריכטיגעס בח (חוק זיין
מחס) זאללט איהר האבען.
(יא) איפה אונד בח זאללען

ים אל-גבול קדימה: (ח) לארץ
יהיה-לו לאהוזה בישראל ולא-
יונו עוד נשיאי את-עמי והא-
יתנו לבית-ישראל לשבטיהם:
(ט) כה-אמר אדני יהוה רב-
לכם נשיאי ישראל חמס ושד
הסירו ומשפט וצדקה עשו
הרימו גרשתיכם מעל עמי נאם
אדני יהוה: (י) מאזני-צדק
ואיפת-צדק ובת-צדק יהי לכם:
(יא) האיפה והבת תכן אחד יהיה
לשאת מעשר החמר הבת
ועשירת החמר האיפה אל-
החמר יהיה מתכנתו: (יב) והשקל

עשרים

פאן גלייכעם אומפאנגע זיין, דאס זיא גלייכפיעל פאססען; דאז צעהנטעל דעם
חמר איזט אין בח, זא וזיא אויך דאז איפה דאז צעהנטעל איינעם חמר
איזט; נאך דעם חמר זאלל דאז טאאס בעשטיממט ווערדען. (יב) דער שקל האט

צוואנ:

ר ש י

אחד החלקים של שניים המכורשין בסוף הספר שהם מגבול ים של א"י עד גבול קדים: (ח) לארץ
יהיה לו לאחוזו. ח"י דא ארעא תהא לרבא לאחוסתא: ולא יונו. לשון אונאח ממון שגולין
את נחלתם: (ט) הרימו גרושותיכם. סלקו את שאחם מגרשים את עמי מנחלתם: (י) ואיפת.
למדת היבש: ובת. למדת הלח: (יא) האיפה והבת. לשון מדה חמר וכור מו"י בלע"ז:
חוכן אחד. לשון מנין כמו וחוכן לבנים תתנו (שמות ה') מדה אחת זו עשירית לחומר של יבש
שהוא ל' סאין וזה עשירית לחומר הלח: לשאת. כמו לקחת ונת"י למיסב: לשאת מעשר החומר,
תהי' הבת וכן עשירית לחומר יבש: האיפה אל החומר יהיה מחבונתו. סנוס חבונן הבת והאיפה
לפי גודל החומר יהיה. מלאתי אס יוסיכו בחומר יוסיפו בנת אס יפתחו מזה יפתחו מזה שינון
מעשרו לו: (יב) והשקל עשרים גרה. עשרים מעין: עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים

ב א ו ר

(ח) לארץ, תחת החזויות אשר היה לפנים במקומות שונים בישראל, לא יהיה להם מקום
להונות את ישראל, כמו שעשה אחאב אשר המית נבות לרשת את חלקת שדהו, כן נראה לי
פירוש הפסוק הזה. (ט) גרשתיכם, סלקו מעליהם המכסים שאחם גרשים ומטילים עליהם,
וכדרך הזה תרגמו השנעים. (י) איפה, מדת היבש. ובח, מדת הלח. (יב) עשרים שקלים,

לפי

יחזקאל מה

עֲשָׂרִים גֵּרָה עֲשָׂרִים שְׁקָלִים
חֲמִשָּׁה וְעֲשָׂרִים שְׁקָלִים עֲשָׂרָה
וְחֲמִשָּׁה שְׁקָל הַמָּנֶה יִהְיֶה לָכֶם:
(יג) זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תְּרִימוּ
שְׁשִׁית הָאִיפָה מֵחֶמֶר הַחֲטִיִּם
וְשִׁשִּׁיתָם הָאִיפָה מֵחֶמֶר
הַשְּׁעָרִים: (יד) וְחֶק הַשֶּׁמֶן הַבֵּית
הַשֶּׁמֶן מֵעֵשֶׂר הַבֵּית מִן-הַכֹּר
עֲשָׂרַת הַבֵּתִים חֶמֶר כִּי-עֲשָׂרַת
הַבֵּתִים חֶמֶר: (טו) וְשֵׁה-אֶהָת
מִן-הַצֵּאֵן מִן-הַמָּאֲתִים מִמִּשְׁקָה
יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה וְלַעֲוֹלָה
וּלְשִׁלְמִים

תרגום אשכנזי קלה
צוואנצין גרה, דען מנה (ח"י)
נע געוויסע סוואע) זאללט
איהר פאן צוואנצין, פינה אונד
צוואנצין אונד פינפצעהן
שקלים האבען. (יג) דיעס איזט
דיא העבע, דיא איהר ערהע-
בען זאללט: איין זעכסטהייל
איפה פאם חמר וויצען אונד
עבען זא פיעל פאם חמר גער-
סטע. (יד) דיא בעשטימונג
פיר דאן אהל איזט איין כה;
פאם כר נעהמליך איזט דער
צעהנטע טהייל איין כה, זא
וויא איין כה דער צעהנטע
טהייל פאם חמר איזט; דען
צעהן כה סאבען איינען חמר.
(טו) דאן איין לאם פאן צווייא
הינדערט שאאען, אויס דען
וואהלגענעהרטעסטען, דיא
ישראל בעזיטצט, צום מעהל-
גאנצ

ר ש י

עשרה וחמשה שקל. הרי ס' שקלים: המנה יהיה לכם. לזונ'ט בלע"ז. ומנחם חברו ל'
מניין והרי יש כאן ר"מ זו מכאן שהיה מנה של קדש כפול והוסיפו עליו בימי י' זקאל שחות
הרי ר"מ וכשחלקו הכתוב לג' ולא נתב סחס ס' שקלים יהיה לכם המנה לזה לעשות ממנו
משקל שלישי ומשקל רביעי ומשקל מנה של חול שהיה מחלקה וכן ת"י חלמות מניח עשרין
סלעין מניח בססא עשרין וחמש סלעין רבעות מניח חמש עשרה סלעין כולהן שימין מנין
ומני רבע קודשא יהא לזון: (יג) שצית האיפה מחומר החטים. הרי אחד מס' הסוחת לא
יפחות מבן וזה הוא שאזרו עין רעה אחד מה': וששיתם. וחלקו אחד מששה באיפה
לתרומת חומר השעורים: (יד) וחק השמן. למעשר: הבת השמן וגו'. הבת שהיא מדת השמן
זו היא מעשר הבת יס' מן הכור. מלאתי העיסור שהנת מעשרת מן הכור יהיה כיכד (מעשר
הבת מן הכור עשירית' של נת על הכור הוא דין' מזור"ש בלע"ז תיבה זו משמשת על עכמה ועל
אחרים כמו ענדת הקודש וענדת בני מררי סח"א): עשרת הבתים. יהיה לכם הסומ' ואז
יחבן ליטול הימנו בת אחת למעשר: כי עשרת הבתים חומר. לפי שהחומר יהיה לכם י'
בתים ובת"י חד מן עשרה הויא ביתא בכורא ארי עטר בתין כורא: (טו) וזה אחת מן הכלאן.
מיוחד שנלאנו וכן אמר משה מבחר נדריכם לומיי"לור בלע"ז: מן המאחיס ממשקה ישראל.
דרשו רבותינו לעניין הנסכים ממוחר ב' מאות שנשתיירו בכור שנפל לתוכו יין של ערלה או של
כלאי הכרם מכאן לערלה וכלאי הכרם שנעלין במאחיס: ממשקה ישראל. מן המות' לישראל
כל קרבנותיהם יהיו ממשקה הראוי לישראל כל עיקר הסעודה קרויה על שם המשקה כלומר
האכילה

ב א ו ר

לפי ה:ראה מלאן הפסוק יהיה להם שלשה מיני מנה, מן כ' כ"ה וע"ו שקלים. (יד) הבר,
הוא חמר שזכר, ונקראת בשתי לשונות (כן כלך). (טו) כמשקה, מן השמנים והשונחריכ
בישראל

וּלְשָׁלְמִים לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם גָּאֵם
 אֲדַנִּי יְהוָה: (טז) כָּל הָעַם הָאָרֶץ
 יִהְיוּ אֶל-הַתְּרוּמָה הַזֹּאת לְנִשְׂיָא
 בְּיִשְׂרָאֵל: (יז) וְעַל-הַנְּשִׂיָא יִהְיֶה
 הָעוֹלוֹת וְהַמִּנְחָה וְהַנֶּסֶךְ בַּחֲנֻמִּים
 וּבַחֲדָשִׁים וּבַשְּׁבֻתוֹת בְּכָל-
 מוֹעֲדֵי בַּיִת יִשְׂרָאֵל הוּא יַעֲשֶׂה
 אֶת-הַחֲטָאֹת וְאֶת-הַמִּנְחָה וְאֶת-
 הָעוֹלָה וְאֶת-הַשְּׁלָמִים לְכַפֵּר
 בְּעַד בַּיִת יִשְׂרָאֵל: (יח) כֹּה-אָמַר
 אֲדַנִּי יְהוָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאֶחָד
 לַחֲדָשׁ תִּקַּח פֶּר-בָּן בְּקָר תָּמִים
 וְחֲטָאֹת אֶת-הַמִּקְדָּשׁ: (יט) וְלָקַח
 הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאֹת וְנָתַן אֶל-
 מְזוֹזֹת הַבַּיִת וְאֶל-אַרְבַּע פְּנוֹת
 הָעֹזֶרֶת לַמְזִבָּח וְעַל-מְזוֹזֹת שַׁעַר
 הַחֲצֵר הַפְּנִימִית: (כ) וְכֵן תַּעֲשֶׂה

גאנצ- אונד פריידענאפפער, צור פערואהנונג פיר דיעועל- בע, שפריכט דער הערר, דער עוויגע. (טז) דאז גאנצע פאלק אים לאנדע איזט צו דיעוער העכע פערפליכטעט ועלכסט דער פירשט אין ישראל. (יז) און אויף דען פירשטען איזט (דיז פערפליכטונג) דער גאנצ- סעהל- אונד טאגען, נייאמאנדען אונד רוי- העטאגען אונד אן אללען פיי- ערטאגען דעס הייזעס ישראל; ער בעוארגט דאזוינדען- דאז מעהל- דאז גאנצ- אונד דאז פריידענאפפער צור פערזעה- נונג פיר דאז הייז ישראל. (יח) ווא שפריכט דער הערר, דער עוויגע: אים ערשטען טאג דעס ערשטען מאנאטס זאללסט דוא נעהמען איין זונגעס רינד אהגע פעהל אונד דאז הייליג- טהום ענטוינדיגען. (יט) דער פריעסטער נעמלך זאלל נעה- מען פאם בלוטע דעס זינדאש- פערס, אונד עס געבען אן דיא פפאסטען דעס טעמפעלס, אן דיא פיער עקקען דעס אל-

בשבעה

טארהאפעס אונד אן דיא פפאסטען דעס טהארעס דעס אינגערן האפעס. (כ) זא זאללסט

ר ש י

האכילה עם השתייה תפא אן המותר לישראל: (טו) אל התרוסה הזאת. האמורה למעלה לדעת כל ע"ה תהיה: (יו) ועל הנשיא. אומר אני שהנשיא הזה נכ"הג מדבר וכן כל הנשיא שנענין. ושמעתי משמו של ר' מנחם שבמלך מדבר: (יח) כה אמר ה' אלפים בראשון בחודש לחודש וגו' תקח פר בן בקר תמים. הוא פר המלואים האמור בראש הענין ולימד באן סיהו המלואים בא' בניסן: ומטאז. ועהרת: (כ) וכן תעשה בשנעה בחודש. ר"ל וכן תעשה כל שנעה וכן הוא אומר למעלה שנעה ימים יכפרו על המזבח. ורבותינו כך פירשוהו במנחות וכן תעשה פר שאינו נאכל בז' שנעים שמדאו דנר והורו ב"ד שלהם שכלב מותר ועשו ז' שנעי' שהם

ב א ו ר

בישראל, מלאן ומוס עלמותיו יאוקה (איוב ב"א כ"ד) (מרד"ק). (טו) לנשיא, גם על הנשיא המיוב

יחזקאל מה

חרגום אשכנוי קלו

ואללסט הוא אויך טהון אים
 זיעבענטען דעם מאנאטס פֿיר
 דיא איררענדן אינד אונפֿאַר:
 זיכטיגען, אונד דען טעמפעל
 ענטזינדיגען. (כא) אים פֿיער
 צעהנטען דעם ערשטען מאָ-
 נאטס האַכעט איהר דאָן אי-
 בערשרייטונגסעסט, איין
 פעסט דאָן זיעבען טאַגע דוי-
 ערט, וואָ אונגעויערטעס
 געגעסען ווירד. (כב) דער
 פֿירשט בעזאָרגט פֿיר דיעוען
 טאַג פֿיר זיך אונד פֿיר דאָן
 גאַנצע לאַנדעספֿאַלקאיינ רינד
 צום וינדאָפֿער. (כג) דיא זיע-
 בען פֿעסטטאַנע הינדורך
 אַבער בעזאָרגט ער אַלס
 גאַנצאָפֿער פֿיר דען עוויגען
 זיעבען שטיערע אונד זיעבען
 ווירדער אָהנע פֿעהל, נעהמ-
 ליך פֿיר יעדען דער זיעבן טאַ-
 גע, דאָן אויך אייגען ציעגענבאָק אַלס וינדאָפֿער פֿיר יעדען טאַג. (כד) פֿערנער צו יע-
 דעם

בְּשִׁבְעָה בַּחֹדֶשׁ מֵאִישׁ שְׁגֵרָה
 וּמִפִּתֵי וּכְפָרְתָם אֶת־הַבַּיִת׃
 (כא) בְּרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם
 לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם הַפֶּסַח הַגָּדוֹל
 שִׁבְעוֹת יָמִים מִצֹּת יֵאָכְל׃
 (כב) וְעֲשֵׂה הַנְּשִׂיא בַיּוֹם הַהוּא
 בַּעֲדוֹ וּבַעֲד כָּל־עַם הָאָרֶץ פֶּרֶךְ
 הַטָּאֵת׃ (כג) וְשִׁבַּעַת יָמֵי־הַחֶג
 יַעֲשֶׂה עֲזוּלָה לַיהוָה שִׁבַּעַת פָּרִים
 וְשִׁבַּעַת אֵילִים תְּמִימִם לַיּוֹם
 שִׁבַּעַת הַיָּמִים וְהַטָּאֵת שְׁעִיר
 עֲזִים לַיּוֹם׃ (כד)

לפר

ר ש י

זהם רוב לבור על פיה' שמניאין פר העלם דבר: מאיש שוגה ומפתי וגו'. ה"ז מקרא
 מסורס וכפרת' את הבית מאיש שוגה ומפתי אחר ז' ימי המלואים יכה המזבח מחוקך יניחו
 חטאות' ואשמות' ויתכפרו שבזמן שישראל מכופרי' הבית מכופר: (כא) שבעות ימים. על שם
 שמתחילין ממנו לספור ז' שבעות. מלאתי: מלות יאכל. מלות יחכל בו נחג: (כב) ועשה
 הנשיא ביום ההוא וגו'. רבותינו אמרו שנקשו לגנוז ספר יחזקאל שהיו דבריו סותרין ד"ת כרס
 זכור לטוב חנניה בן חזקיה בן גרון שיסב בעליה ודרשו ובעונו ממונו נעלם מה שדרש בקרבנו'
 האלה פר בי"ד בניסן למה. ואומר אני שמה בי"ד בניסן של פסח ראשון שנתחנך בו הבית
 עומד ופר זה בא תחת עגל בן בקר שהקריב אהרן בח' למלואים ומגיד שאם לא הקריבו
 בשמיני למלואים יקריבו בי"ד בניסן כדי שיתחנך לעבוד' קודם י"ט לפי שעליו קרבנות ועולת
 המועד לעשות כמ"ש למעלה ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והנסך בחגי' וגו': (כג) שבעת
 פרים ושבעת חלים תמימים ליום. והתורה אמרה פרים בני בקר שנים ואיל א' אין לי להעמיד
 מקרא זה אלא ז' פרים וז' חלים לז' הימים פר ליו' ואיל ליום ובא ללמד שאין הפרי' מעבדין
 זח"ז ולא החילים מעבדין זה את זה וכן שנינו במנחות אך לא הביחו מן המקרא הזה ראי' אלא
 ממקרא שג' לשטה (מ"ז) וביום הקדש פר בן בקר תמי' וששת כנשים ואיל ושמה אף זה בא
 ללמד בן וכן פירושו ז' פרים וז' חלים ליום לירוף דבר יום ניומו עולי' ז' פרים לז' ימים:
 וטעם שער עזים ליום. שעירי הרגלי': (כד) ומנחה איפה לפר. מנחת הנסכים איפה

ב א ו ר

הקייב לתת התרומה הזאת. (כ) מאיש שגה ומפתי, שמרוב שמחה על חנכת המזבח, שמה
 נוסק אדם בשוגג במקום שאין לו רשות להכנס, או אדם שהיה פתי ולא ידע שאסור להכנס,
 ובעבור זה יעשו כפרה ג"כ בשנעה לחדש, (הכ"ל).

תרגום אשכנזי

דעם שטיער איין איפה אלס
מע הלאפער, אויך בעזארגט
ער צו יעדעם ווידרער איין
איפה אונד איין הין עהל צו
יעדעם איפה. (כ) אים זיע-
בינטען מאנאטע אס פינע-
צעהנטען טאנעדעם מאנאטע
זים פעסטע (ח) וויכהיטטענע-
סטע זאלל ער אללע זיעכען
טאנע דיעזעלכען אפער
דארברענגען, זאוואהל דיא
זינד אלס אויך גאנצע אונד
מי הלאפער אונד דאן אהל.
מו (ח) זא שפריכט דער
הערר, דער עוויגע:
דאז טהאר דעם איננערן הא-
פעס, דאן זך געגען אסטען
ווענדעט, זאלל אן דען זעכס
ווערקעטאנען געשלאססען
זיין, אינד נור אס רוהעטא-
גע אונד אס נייאמאנדטאנע
זאלל עס געאפענעט ווערדען.
(כ) דאן קעמט דער פירשט
דען וועג דורך דיא האללע
דעם טהארעס פאן אויסען,
אינד בלייבט בייא דער פפא-
כטע דעם טהארעס שטעהען,

יחזקאל מה מו

לפר ואיפה לאיל יעשה ושמן
היו לאיפה: (כ) בשביעי בחמשה
עשר יום לחדש בחג יעשה
כאלה שבעת הימים בחטאת
בעלה וכמנחה וכשמן:

מו (ח) כה אמר אדני יהוה
שער החצר הפנימית
הפנה קדים יהיה סגור ששת
ימי המעשה וביום השבת יפתח
וביום החדש יפתח: (ג) ובא
הנשיא דרך אולם השער מחוץ
ועמד על מוזות השער ועשו
הכהנים את עולתו ואת שקמו
והשתחוו על מפתן השער
ויצא והשער לא יסגר עד
הערב: (ג) והשתחוו עם הארץ

פחח

אינדעם דיא פריעסטער זיין גאנץ אינד זיינע פריידענאפערדארברענגען, דאן ווירפט
ער זיך צור אנבעטונג אויף דער טהארשוועללע ניעדער, אונד געהעט הינויס; דאן
טהאר דארף ניכט געשפעררט ווערדען ביז אס אבענדע. (ג) דאן פאלק ווירפט זיך צור

ר ש י

לפר אני יודע מה הוא שהרי אמרתי תור' ג' עשרונים וי"ל איפת קמח להוליח סלת עשרון
מן הסזה שהאיפה ג' סזין: איפה לפר. למדך שאם לא מלא סלת מנופה כל כך יבוא משל
עשרון! אה: ואיפה לאיל. אף זו קמח להוליח ממנה ב' עשרונים סלת מנופה כל לרכה כמו שגינו
גמי ה' אס ב' עשרונות מג' סזין: הין לאיפה. לא ידעתי למה וי"ל לא שיקריב ההין כולו אלא שנתות
היו בה ויקריב שמן לפי הסלת כמשפט הזבח לפר כמשפטו ולאיל כמשפטו לפי שנתות של הין:
מו (י) שער החצר הפנימית הפונה קדים וגומר. שנו רבותינו במסכת מדות ב' פספסין
היו לו לשער ההיכל א' בדרוס וא' בלפון שזדרוס עליו מפורש בקבל' (לעיל מ"ד)
איס לא יבא בו והיה סגור: (ב) דרך אולם השער מחוץ. כמ"ס למעלה ואילמיו אל החצר
החלוכה דרך אולם השער של עזרה בלומר יבנס בדרך שער מזרחי שהוא משמש בניסה וילוח'
ונח לאותו הפסס: ועמד על מוזות השער. אותו שער הקטן הוא הפסס. ועמד על מוזות
השער שער השנימי הוא הפסס כדמ' מר איספר קרבנו של אדם קרב וחיו עומד על
גביו: את עולתו ואת שלמיו. עילת ראיי' ושלמי מניגה ומקרח זה מוסב על יו"ט כך מלחמי
פירוש' מדויקים: לא יסגר עד הערב. ולמה לא יסגר: (ג) והשתחוו ע"ה. כל היום וגם